

Kuntaliiton ajankohtaiskatsaus

KETS-yhdyshenkilöpäivät

4.10.2023

Vesa Peltola

Sisältö

- Toimintaympäristö
- EU:n energia-asioita
- Muuta ajankohtaista
- Yhteenveto

Toimintaympäristö

HO: Infrastrukturi ja ympäristö

- **Panostukset liikenneinfrastrukturiin (3 mrd € investointiohjelma valtion omaisuustuloista)**
    - Liikenteen investointiohjelman ratahankkeet priorisoitu, tiehankkeita ja korjausvelkaa hoidetaan, MAL- sopimusten valtionrahoitus luvattu.
    - **Liikenteen rahoituksen ja verotuksen** kokonaisuudistus käynnistetään (LVM ja VM). **Liikenne 12 päivitys** käynnistyy. **Mikroliikkumisen** hallinnan työkalut kaupungeille ja kunnille.
  - **Joukkoliikenteen** ja henkilökuljetusten ALV nosto 10->14 %. Lisäksi kaupunkiseutujen joukkoliikenteen ilmastoperusteisen valtionavustuksen lakkautus.
  - **Jätelakia** muutetaan siten, että kuntien vastuu rajataan vain kotitalousjätteisiin. Kuntien toissijaista vastuuta jätelaissa tarkennetaan niin, että kunta voi myydä jätehuoltopalveluja elinkeinoelämälle vain todellisessa markkinapuutteessa *Yhdistettynä sidosyksikkökirjauksiin – erittäin huono asia kuntien näkökulmasta.*
  - Julkisen sektorin **tilaohjelma**, jonka tavoitteena on tehostaa julkisen sektorin tila-kustannuksia merkittävästi sekä hakea ratkaisuja valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välisiin tilaomaisuuskysymyksiin.
  - **Turvallisuus ja kriittisen infran** suojaus laajasti, *mutta kuntia toimijoina ei tunnisteta.*
  - Konkreettista **luonnonsuojelun** edistämistä, mutta rahoitus vähenee, *riittääkö raha kuntien luontotyön tukeen?*
- Kuntien **ilmastosuunnitelmavelvoite poistetaan** ilmastolaista, energiadirektiivien toimeenpanossa kustannustehokkuus ja kansalliset joustot

VM:n budjettiesitys 2024 1(3)

– Muutosehdotuksia budjettiriiheen

Hallinnonala ja momentti

			TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	
			1000 €	1000 €	(VM es.) 1000 €	1000 €	%
YM	(04.)	Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)	3 000	2 300	—	-2 300	-100
YM	(06.)	Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma (siirtomääräraha 3 v)	3 000	2 000	—	-2 000	-100
YM	(31.)	Avustukset kuntien ilmastosuunnitelmiin (siirtomääräraha 3 v)	—	2 631	—	-2 631	-100
YM	(34.)	Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)	9 860	10 860	—	-10 860	-100

VM:n budjettiesitys 2024 2(3)

– Muutosehdotuksia budjettiriiheen

Hallinnonala ja momentti

		TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	
		1000 €	1000 €	(VM es.)	1000 €	%
YM	(37.) Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	2 000	2 500	—	-2 500	-100
YM	(52.) Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	21 500	9 000	—	-9 000	-100
YM	(53.) Avustukset työpaikkakiinteistöjen sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	1 000	1 000	—	-1 000	-100
YM	(56.) Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)	40 000	45 600	—	-45 600	-100

VM:n budjettiesitys 2024 3(3)

– Muutosehdotuksia budjettiriiheen

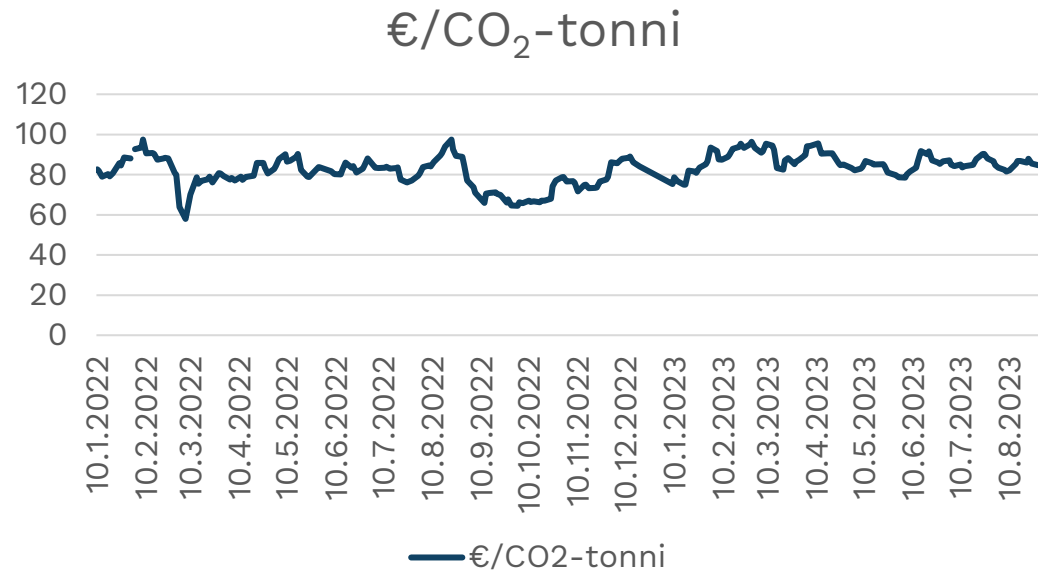
Hallinnonala ja momentti

			TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	
			1000 €	1000 €	(VM es.)	1000 €	%
TEM	20.	Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	4 420	4 400	3 400	-1 000	-23
TEM	40.	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)	309 334	465 488	516 180	50 692	+11
TEM	41.	Energiatuki (arviomääräraha) *	30 787	364 090	460 778	96 688	+27
	-	<i>En.tuki, myönnetty (2022: tot.; 2023-24: tav.)</i>	390 800	283 100	14 100	-269 000	-95
TEM	(47.)	Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen (arviomääräraha)	13 200	21 500	—	-21 500	-100
TEM	48.	Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	1 616	135 406	309 131	173 725	+128

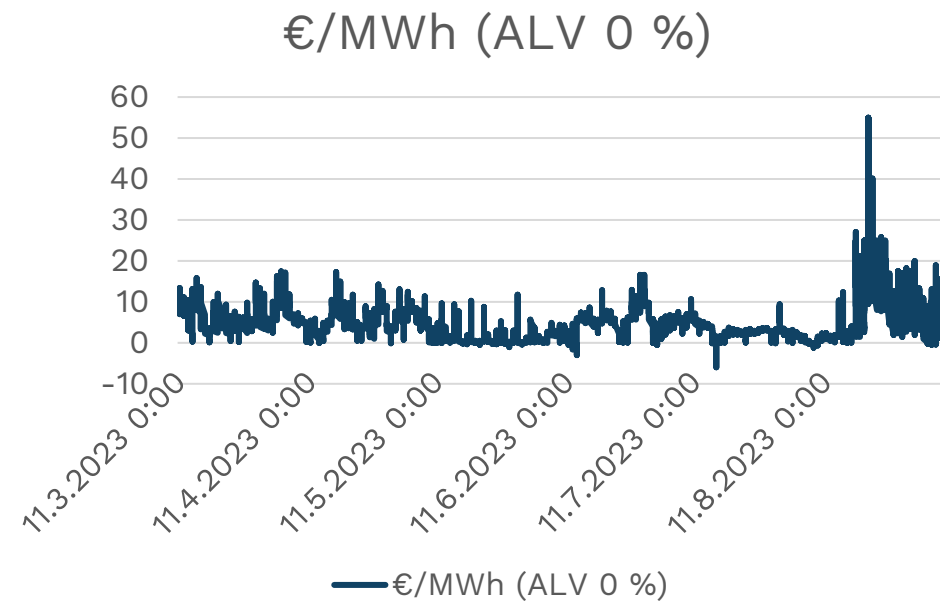
* v. 2024: sisältää edellisten vuosien sitoumukset

Päästöoikeuden hinta pysynyt vakaana, sähkön pörssihinnan vaihtelu tasaantunut

Päästöoikeuden hintakehitys (10.1.2022 – 29.8.2023)

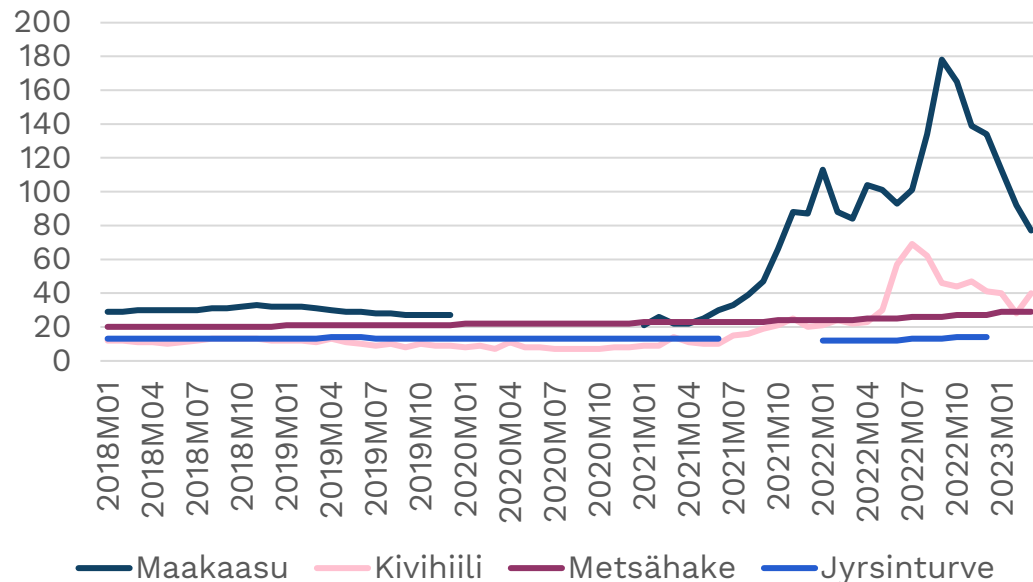
Sähkön hinta 11.3. - 9.9.2023 (Nord Pool)

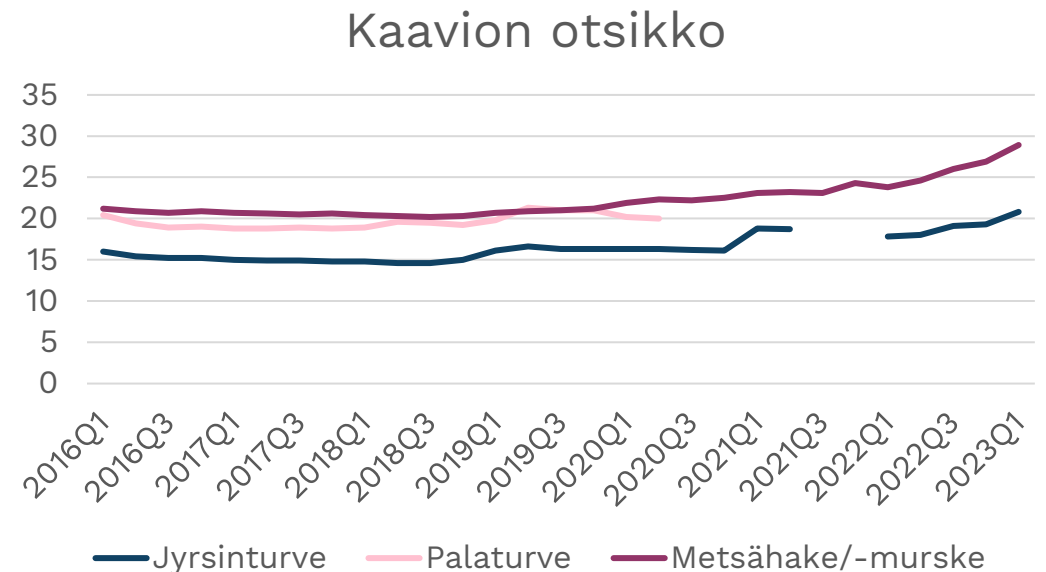

Voimalaitospolttoaineiden hintapiikki tasaantumaaan päin

Voimalaitospolttoaineiden hinnat sähköntuotannossa (€/MWh)

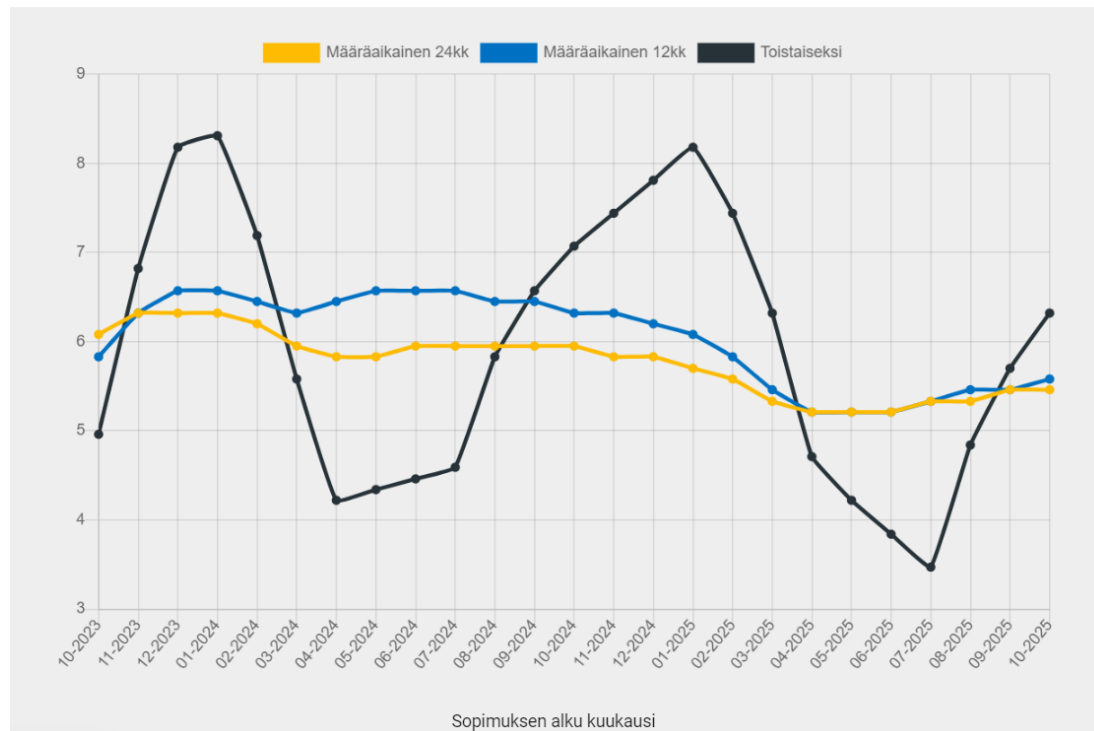
Kotimaisten polttoaineiden hinnat energiatuotannossa (€/MWh) *

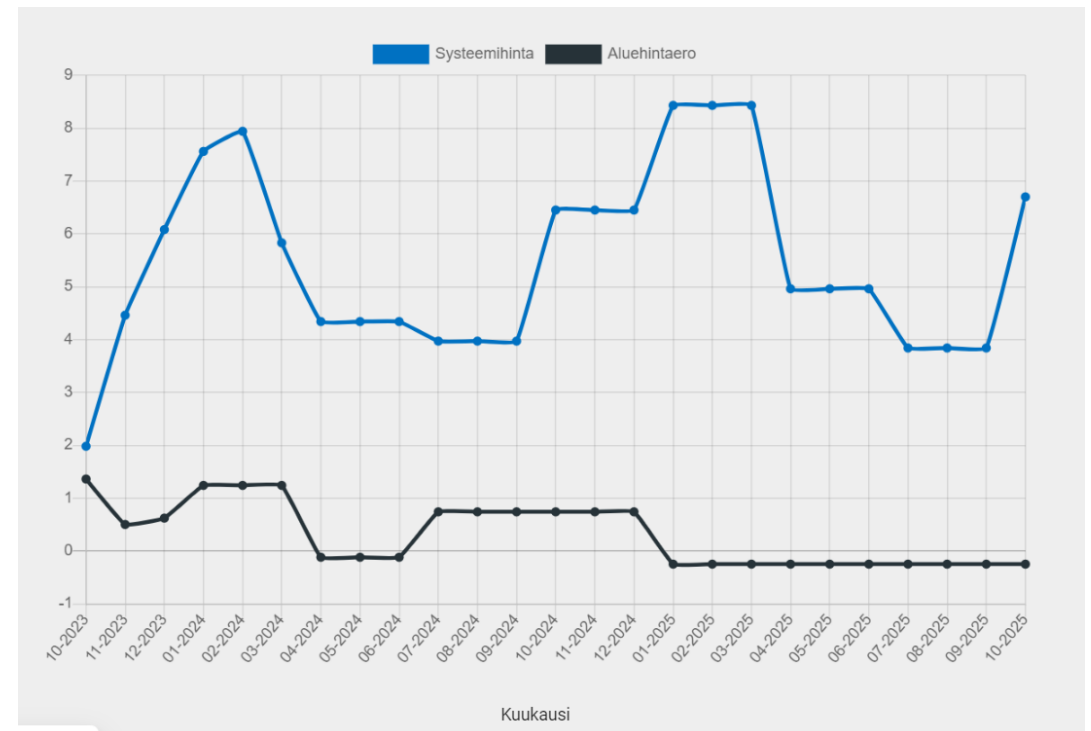
* Hinta käyttöpaikalla, sisältää mahdolliset valmisteverot

Sähkötuturit ovat olleet laskemaan päin

Sähkön kiinteä hinta sähköfutuuriin perusteella snt/kWh

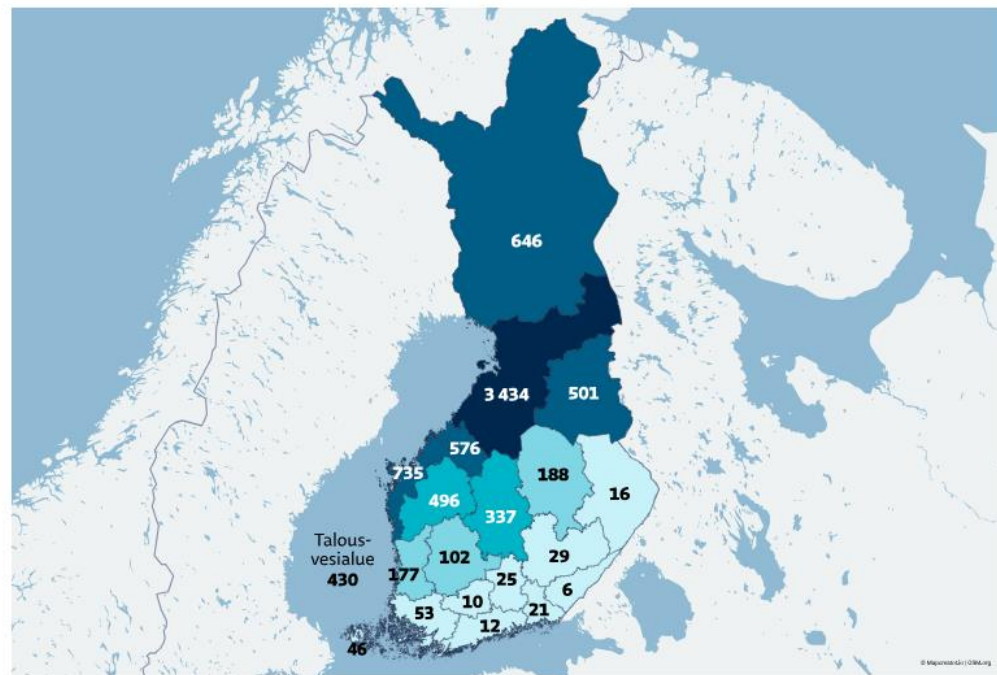
Systemihinta- ja aluehintafutuuriin arvo, snt/kWh

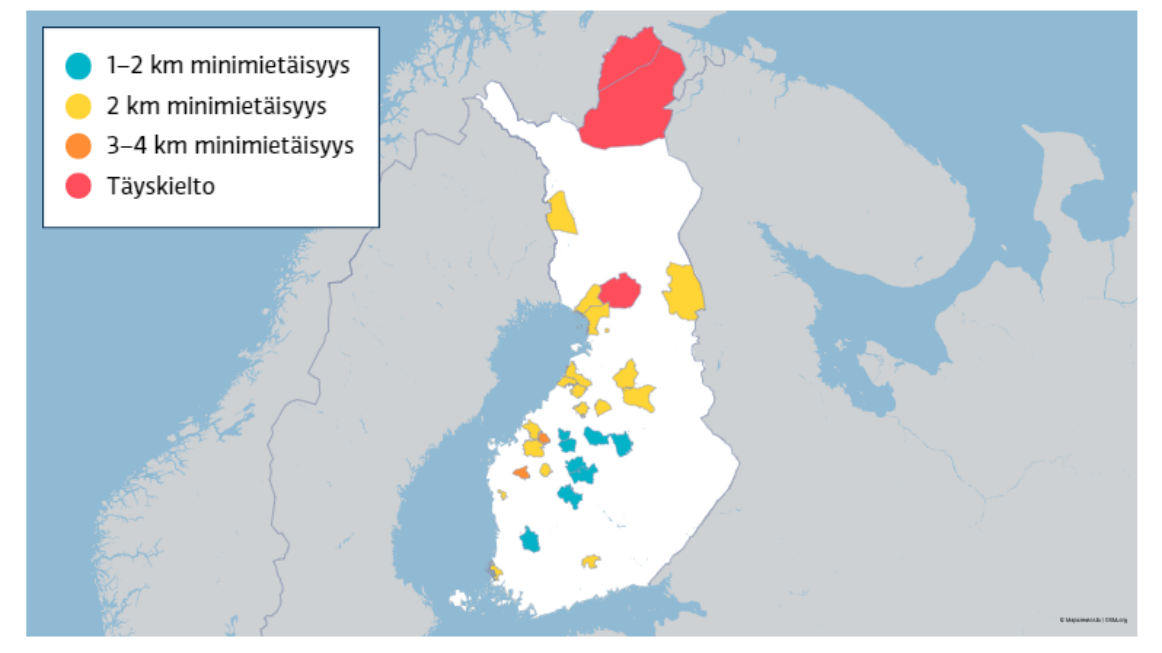
Tuulivoimaloiden määrä rajussa kasvussa 2020-luvulla

Suunniteltujen tuulivoimaloiden määrä

0-100 100-200 200-500 500-1 000 Yli 1 000

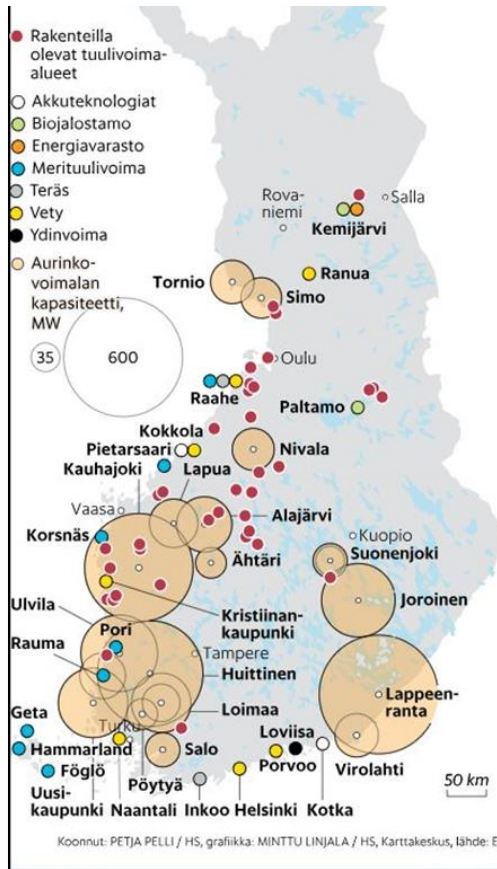

Kuntien asettamia rajoituksia tuulivoimalan sijoitukselle

Lähde: YLE 29.1.2023

Energiasiiirtymä etenee monella sektorilla

Lähde: HS 30.8.2023

Lähde: Talouselämä 11.8.2023

Uusiutuva energia – viimeaikaisia uutisia

Energia | Liian halvan sähkön seurauksena: Tuuli-voimavyörylle voi tulla äkkipysähdys

Lähde: HS 2.10.2023

Tero Heiska muutti kylään, joka tarjosi perheelle elämän maalaisidyllissä – nyt koti uhkaa jäädä valtaviin aurinkosähköpuistojen puristuksiin

Loimaalle suunnitellaan satojentuhansien paneelien aurinkovoimaloita. Paikalliset asukkaat pelkäävät maisemahaitan lisäksi asuntojensa arvon romahtamista sekä turvallisuus- ja terveysvaikutuksia.

Lähde: YLE 5.6.2023

KUNTATEKNIikka →
Lappeenranta kaavoittaa maata Euroopan suurinta aurinkovoimalaa varten – maanomistajien kanssa tarvitaan vielä aktiivista vuorovaikutusta

Kirsi Riipinen
8.9.2023

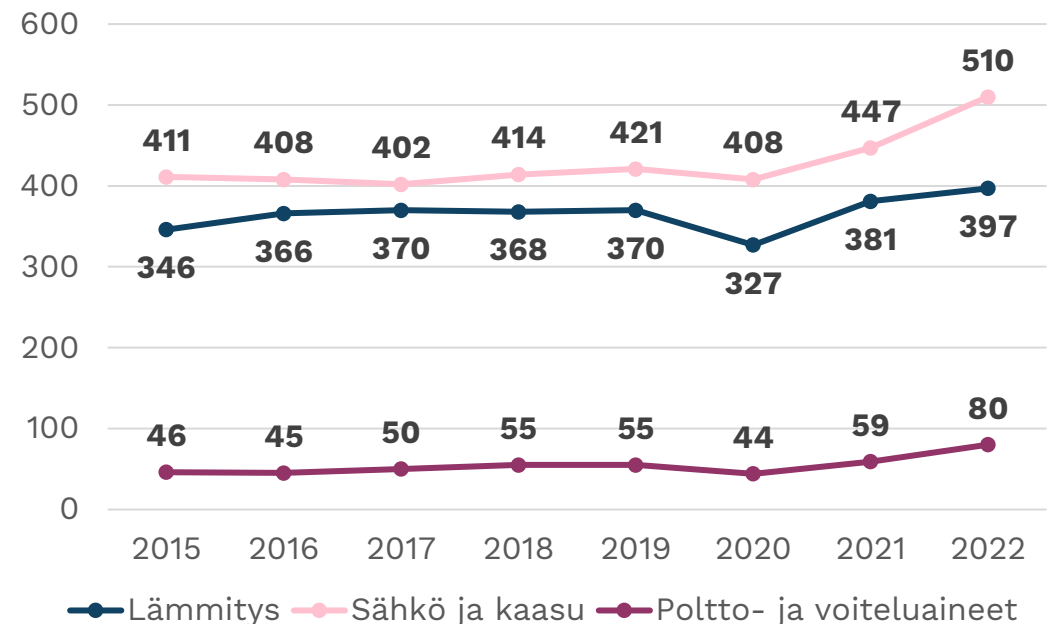

Lähde: Kuntatekniikka 13.9.2023

Energiakustannusten merkitys kunnissa kasvamassa

- Kuntien ja kuntayhtymien sähkö-, kaasu- ja lämpöostot 987 M€/a (2022)
  - sähkön, kaasun ja lämmön osuus 1,7 % v. 2022 toimintakuluista (57,5 mrd. €)
  - energian **osuus** kuntien budjetista kasvaa (sote-uudistus, kustannustason nousu)
- Energiatehokkuussopimuksen kattavuus 82 % asukasluvulla mitattuna (1.9.2023)
  - Tavoite: 75 %
  - 46 % kunnista liittynyt Kunta-alan energiaterhokkuussopimukseen (KETS)
  - KETS-kunnat: 78 % energiakustannuksista

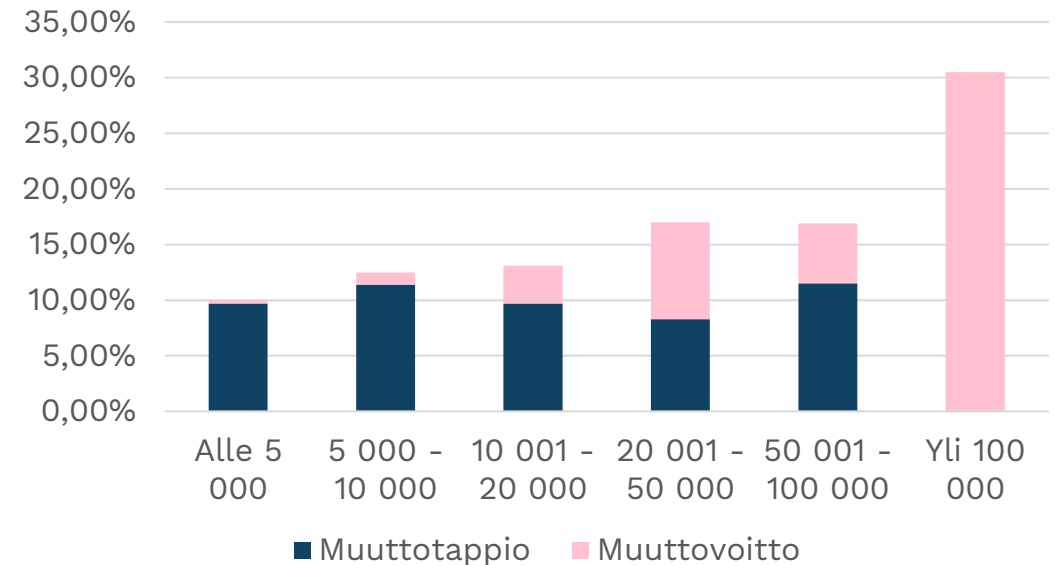
Energiaostot v. 2022 (M€/vuosi),
kunnat ja kuntayhtymät

Kuntien olosuhde-erot eriyttävät myös energiatehokkuustyön mahdollisuuksia

- Energiakustannuksista puolet (51,2 %) muuttotappiokunnissa (v. 2022)
  - Palveluverkon muutostarve ohjaa myös energiatehokkuuskorjauksia
- Sote-uudistus luo epävarmuutta kuntien kiinteistönpitoon lähivuosina
  - Suunnitelmallinen kiinteistönpito vaikeutuu (ml. energiatehokkuus)
- Energiadirektiivien ylitiukat velvoitteet ovat ei-toivottava lisätaakka
  - EPBD: mieluiten EU:n neuvoston kannan mukainen lopputulos
  - Hallittu kansallinen toimeenpano (direktiivien perustason velvoitteet, energiatehokkuussopimuksille jatkoa)

Energiakustannusten* jakauma kunnan koon ja muuttoliikkeen ** (2017-2021) mukaan

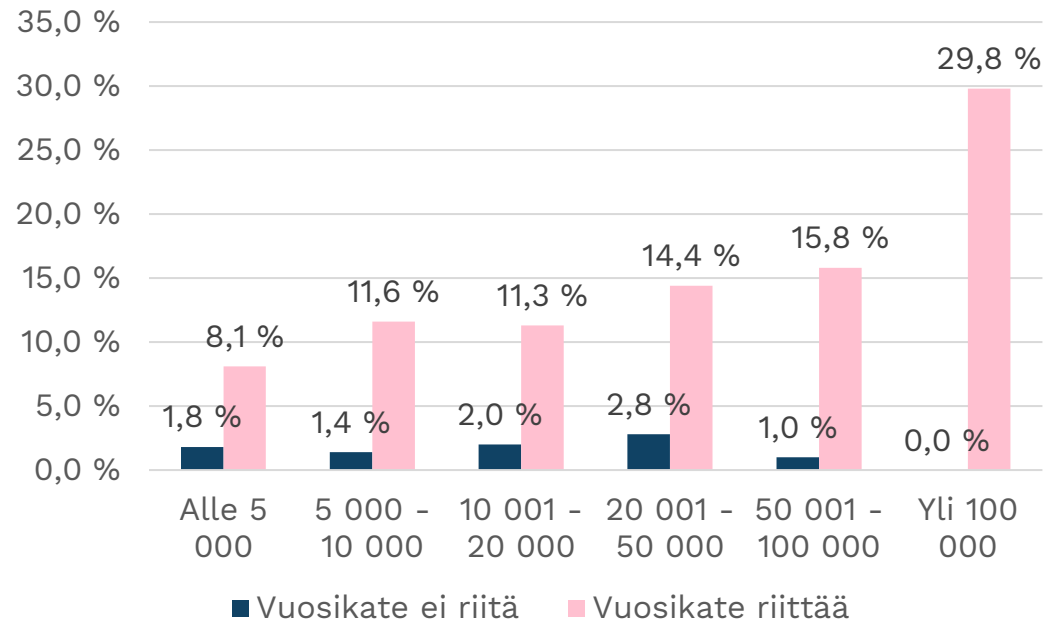

* sähkö, kaasu ja lämpö v. 2022 (yht. 676,8 M€)

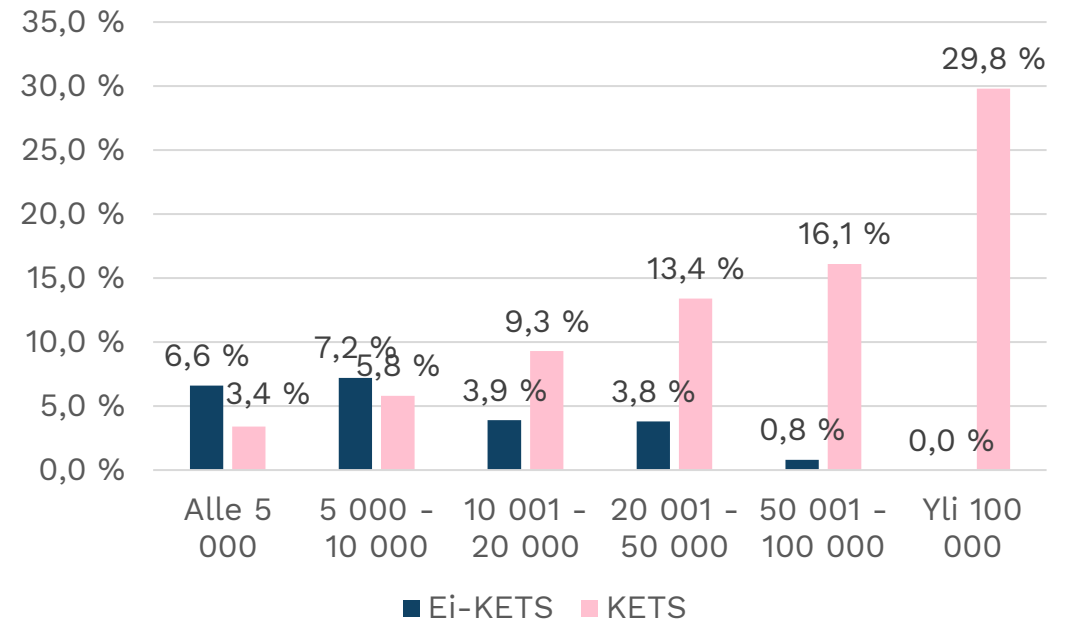
** muuttoliike = väestömuutos v. 2017-2021

Energiakustannusten jakaumaa kunnissa vuonna 2021 (vuosikate, KETS)

Energiakustannusten * osuus ja vuosikatteen riittävyys (2021)

Energiakustannusten osuus KETS- ja ei-KETS-kunnissa (2021)

Vuosikatteen riittävyys = juoksevien menojen jälkeen rahaa jää investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin

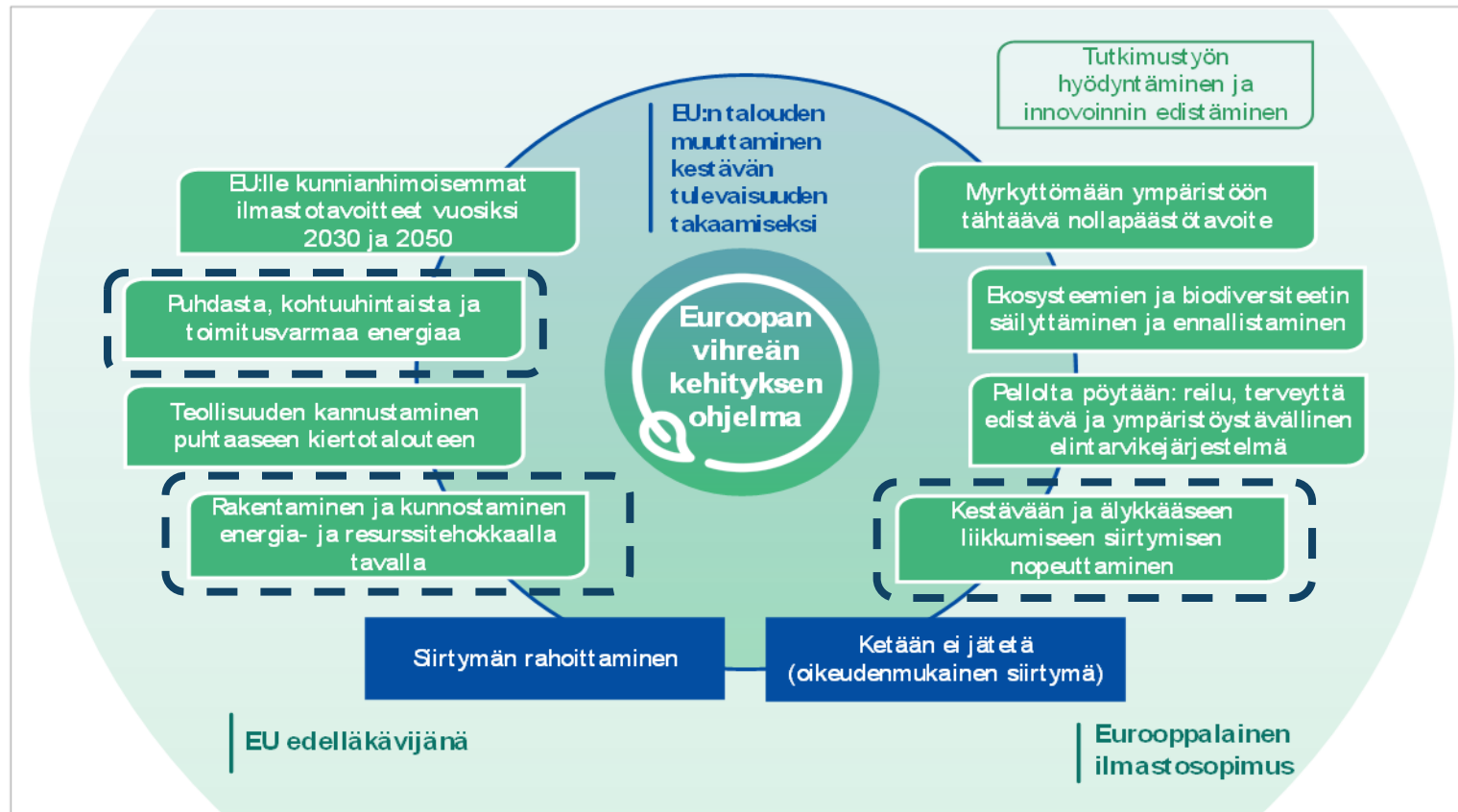
* Energiakustannuksissa mukana lämmitys, sähkö ja kaasu

EU:n energia-asiointi

Vihreän kehityksen ohjelmaan sisältyy 48 eri toimenpidettä eri sektoreilla

EU:n kasvustrategia, jota toteuttamalla EU aikoo:

1. Olla ilmastoneutraali 2050
2. Suojella ihmisiä, eläimiä ja kasveja vähentämällä saasteita
3. Auttaa yrityksiä globaaleiksi johtajiksi puhtaissa tuotteissa ja teknologioissa
4. Auttaa varmistamaan oikeudenmukaisen ja kaikki mukaan ottavan siirtymän

55-valmiuspaketti (Fit-for-55, FF55) - kohti vuoden 2030 tavoitteita

HINNOITTELU

- Vahvempi päästö-kauppajärjestelmä, myös ilmailualalla
- Päästökauppajärjestelmän laajentaminen meri- ja tieliikenteeseen sekä rakennuksiin
- Päivitetty energia-verodirektiivi
- Uusi hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi

TAVOITTEET

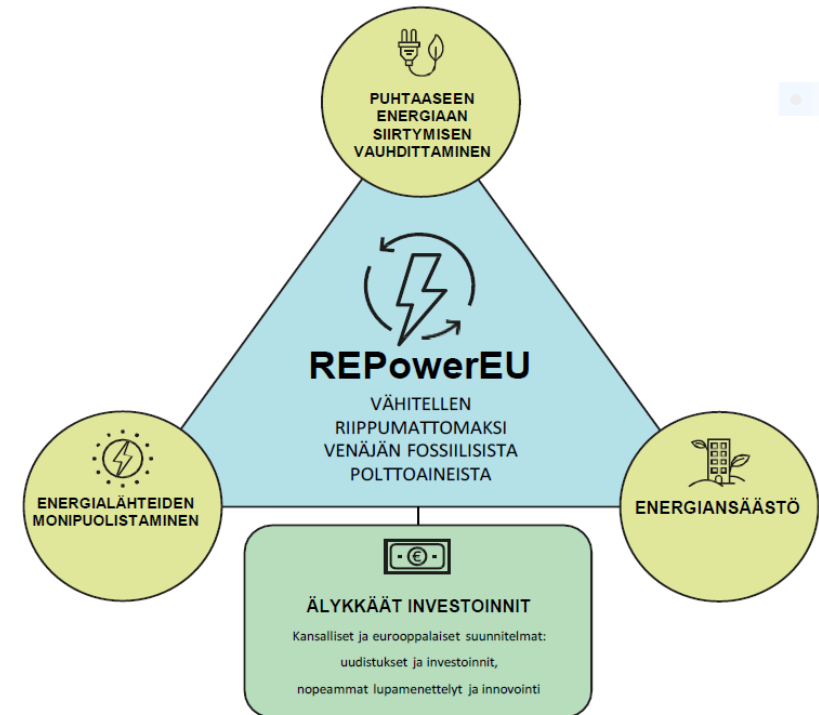
- Päivitetty taakanjako-asetus
- Päivitetty maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskeva asetukset
- Päivitetty uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi (RED III)
- Päivitykset: energiatehokkuusdirektiivi (EED) ja rakennusten energiatehokkuusdir. (EPBD)

SÄÄNNÖT

- Tiukemmat vaatimukset henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästöille
- Uusi infrastruktuuri vaihtoehtoisille polttoaineille
- ReFuelEU: kestävämmät lentopolttoaineet
- FuelEU: puhtaammat meriliikenteen polttoaineet

REPowerEU – irti venäläisestä energiasta ja vauhtia vihreään siirtymään

- 55-valmiuspaketin aloitteiden uudelleen tarkastelu
  - Energiatehokkuus: -9 % → -13 %
  - Uusiutuvan energian osuus: 40 % → 45 % (mm. aurinkoenergiavelvoitteita)
- Rahoitus (RRF kehikkona)
  - RRP: REPowerEU-luku (uudet & päivitettävät)
- Muut suunnitelman keinot
  - Energiansäästö
  - Energian hankintalähteiden monipuolistaminen
  - Uusiutuva energia
  - Älykkäät investoinnit
  - Valmiuksien vahvistaminen

RRF = EU:n elpymis- ja tukiväline

RRP = jäsenvaltion palautumis- ja tukisuunnitelma

4.10.2023

Vihreän kehityksen ohjelman eteneminen 2020-luvulla – kasvaako ristiveto?

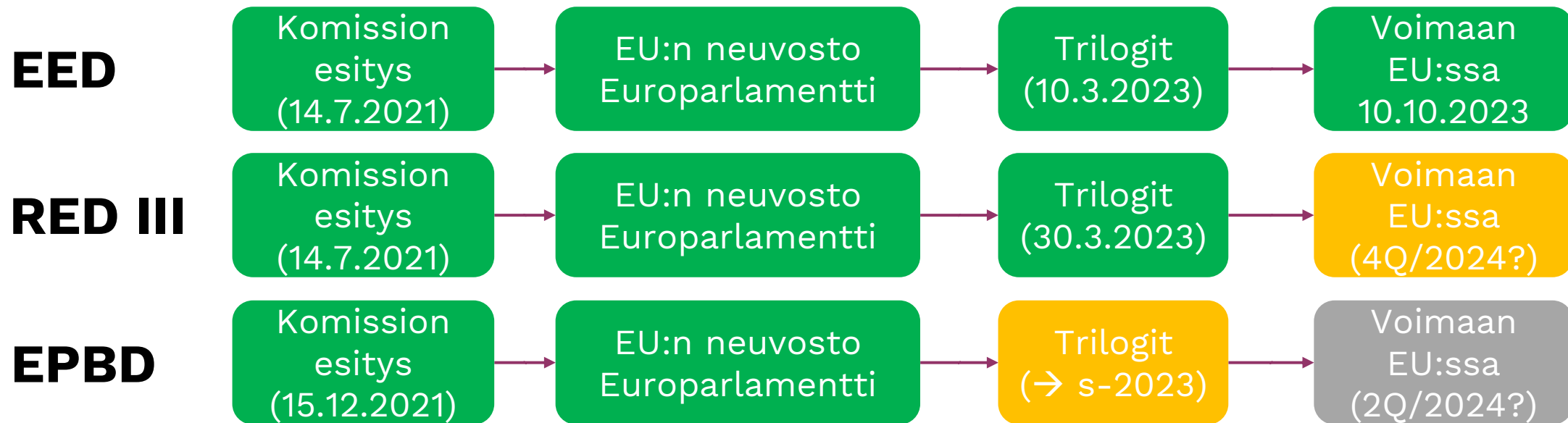
- Frans Timmermansin johdolla Vihreän kehityksen ohjelmaa ajettu voimakkaasti → miten loppukausi sujuu Timmermansin lähdettyä?
- EU:n rahantarve kasvanut
  - Ukrainan tukeminen
  - Puolustus
  - Pakolaisvirtojen hallitseminen
  - Ilmasto- ja ympäristöinvestoinnit (ml. Venäjän energiasta irtautuminen)
- Millaisen prioriteetin ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunta saavat EU-vaalien jälkeen?

Lähde: Maaseudun Tulevaisuus, 10.9.2023

EU:n 55-valmiuspaketti (FF55)

- energiadirektiivien tilanne 14.9.2023

EED = energiatehokkuusdirektiivi
 RED III = uusiutuvan energian direktiivi
 EPBD = rakennusten energiatehokkuusdirektiivi

Trilogit = kolmikantaneuvottelut; tuloksena poliittinen sopu parlamentin ja neuvoston välillä

Ei aloitettu

Käynnissä

Valmis

Energiatehokkuusdirektiivi (EED) - EPBD- ja RED III –yhteyksiä (kiinteistöt)

EPBD
(syksy 2023)

1. Päästötön rakennus (ZEB = A-energialuokka)
2. Olemassa olevien rakennusten energiatehokkuusvaatimukset; energiatodistusluokat (A-G); peruskorjauspassi

EED
(10.3.2023)

RED III
(30.3.2023)

3. Uusiutuvan energian osuuden minimivaatimus rakennuksissa (2030: 49 %)
4. Lämmitys/jäähdytys: UE-osuuden lisäys
  - → 12/2025: +0,8 %/vuosi; 1/2026 alkaen: +1,1 %/vuosi

EED: Artikla 6

- peruskorjaus lähes nolla-energiarakennukseksi TAI päästöttömäksi rakennukseksi
  - Joustomahdollisuudet!

RED III = uusiutuvan energian direktiivi, EPBD = rakennusten energiatehokkuusdirektiivi

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)

- Komission esitys 15.12.2021
- Kuntasektorille keskeisiä asioita Komission ehdotuksessa:
  - Uudet rakennukset: ns. päästötön rakennus (ZEB)
  - Olemassa olevat rakennukset: energiatehokkuuden minimivaatimukset (MEPS)
    - Uusi energialuokitus A-G, jossa G olisi heikoin 15 % jäsenmaan rakennuskannasta
  - Kestävän liikkumisen infra: latauspisteet ja –valmiudet, polkupyöräpysäköintipaikat
- REPowerEU 18.5.2022: mm. aurinkoenergiajärjestelmille vaatimuksia
- EU:n neuvoston (jäsenmaiden) kanta (25.10.2022):
  - Lievennyksiä verrattuna komission esitykseen (mm. energiatehokkuusluokat kansallisesti määritettäväksi, latausinfraan joustoja)
  - EU:n neuvoston kanta eroaa suuresti etenkin europarlamentin kannasta
- Trilogit tulossa hankalat – hyväksytyn version sisältö selvinnee syksyllä 2023

***Parhaat innovaatiot
syntyvät silloin,
kun asetat
päämäärän,
mutta et kerro
insinööreille ja
kehittäjille, miten
siihen päästään.***

***Martijn ten Brink
(tj, Mazda Europe)***

Vaikuttavan ja kustannustehokkaan ilmasto- ja energiatyön elementtejä:

- **Paikallisten vahvuuksien hyödyntäminen joustavasti**
- **Markkinaehtoisuus ja teknologianeutraalius**
- **Politiikkatoimet hallitusti tueksi (tavoitteet, kannustimet, seuranta)**

Kuntaliitto: Energiadirektiivien kansallinen toimeenpano kuntasektorin näkökulmasta

1. Energiatehokkuusdirektiivin (EED) päivitys

- Tilanne: trilogit päättyneet, lopputulos kuntanäkökulmasta kohtalaisen hyvä
- **Kuntasektorille keskeisiä asioita:**
  - Kansallinen toimeenpano direktiivin perustason mukaan (kustannustehokkuus)
  - Energiatehokkuussopimusten kytkeminen edelleen osaksi kansallista toimeenpanoa
  - ”Paikalliset lämmitys- ja jäähdytysuunnitelmat” (local cooling & heating plans), artikla 25

2. Uusiutuvan energian direktiivin (RED III)

- Tilanne: trilogit päättyneet, lopputulos kuntanäkökulmasta kohtalaisen hyvä
- **Kuntasektorille keskeisiä asioita:**
  - Kansallinen toimeenpano direktiivin perustason mukaan (kustannustehokkuus)
  - Kuntien ja maakuntien vahva rooli uusiutuvan energian ydinkehittämisalueiden määrittelyssä

3. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) päivitys

- Tilanne: trilogit alkamassa, EU:n neuvoston yleisnäkemys on varsin hyvä
- **Kuntasektorille keskeisiä asioita:**

27 KETS-yhdyskuntien neuvoston yleisnäkemys aktiivisen puolustamisen trilogeissa

- **Kansallinen toimeenpano direktiivin perustason mukaan (kustannustehokkuus)**

Kuntaliiton toiminta energia- direktiivien vaikuttamistyössä

Verkostomainen yhteistyö vahvistunut

- Toimialaliittojen vaikuttamisyhteistyö
  - EK, ET, RAKLI, Kaupan Liitto, MaRa, Omakotiliitto, Kiinteistöliitto
- Yhteistyö vastuuministeriöiden (TEM, YM) ja Energiaviraston kanssa
- C6-Kuntaliitto –energiaverkosto
- Kv-yhteistyö
  - CEMR & muiden maiden kuntaliitot
  - Kuntaliiton Brysselin toimisto

Muuta ajankohtaista

4.10.2023

Energiatukiasetuksen muutosehdotus

- Asetusluonnoksen mukaan energiatuen piiristä poistettaisiin rakennukset (käytännössä talotekniset järjestelmät)
  - Kuntien energiankäytöstä suurin osa tulee rakennuksista (suurin säästöpotentiaali)
  - Samaan aikaan tuen myöntövaltuutus laskisi (VM:n ehdotus 2024: 14,1 M€/vuosi)
→ rahaa ei välttämättä riitä enää kaikille tarvitsijoille
- Kuntaliiton lausunto (2.10.2023):
  - Suositellaan huolellista ja kattavaa vaikutusten arviointia energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian tukien muutosvalmisteluissa (energiatuen määrä vs. investoinnin verotuotot ja muut hyödyt) → vaikutusarvion perusteella päätös energiatuen käytön rajauksista ja tuen riittävän suuresta vuotuisesta määrästä (myöntövaltuus)
  - Kuntaliitto esittää, että myös ryhmäpoikkeusasetuksen 38a artikla [= rakennukset] viedään energiatukiasetukseen ja että rakennusten energiatehokkuustoimet säilyvät nykyisin voimassa olevilla rajauksilla energiatuen piirissä.

Astetta alemmas –kampanjan lukuja kaudelta 2022-2023

Kattavuus (20.1.2023)

- Mukana 119 kuntaa (75 % väestöstä)
  - **Lisäksi** kuntayhtymiä ja tytäryhtiöitä
- Mukana erikokoisia kuntia
  - Suurin kattavuus isoissa kunnissa
- Noin 60 % energiatehokkuus-sopimukseen liittyneitä kuntia
  - KETS-kuntia oli 1/3 kuntien määrästä
  - Valveutuneisuus helpotti toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta

Lähde: Kampanjan verkkosivut,
KETS-seuranta, Tilastokeskus

Kokoluokka (as)	Kampanjakunnat (kpl)		
	Ei-KETS	KETS	Yhteensä *
Alle 5 000	24	7	31 (22 %)
5 000 - 10 000	8	11	19 (26 %)
10 001 - 20 000	3	18	21 (49 %)
20 001 - 50 000	8	21	29 (88 %)
50 001 - 100 000	0	10	10 (83 %)
Yli 100 000	0	9	9 (100 %)
Kaikki yhteensä	43	76	119 (39 %)

* Suluissa osuus ko. kokoluokan kuntien lukumäärästä

KETS = Kunta-alan energiatehokkuus-sopimukseen liittynyt kunta

Ei-KETS = ei liittynyt en.teh.sopimukseen

Astetta alemmas –toimenpiteet kunnissa (kausi 2022-2023)

Tilanne 20.1.2023

- 410 energiansäästötoimenpidettä
- Viestintä keskeistä (27,3 % toimista)
  - Henkilöstön ohjeistaminen
  - Kuntalaisten opastaminen ja kannustaminen kampanjaan mukaan
- Tärkeimmät energiansäästötoimet:
  - Sisälämpötilan alentaminen
  - Valaistuksen ohjaus (sisä + ulko)
  - Säädot (IV, lämmitys)
- Energiansäästösuunnitelmat saattavat sisältää muitakin toimia (5 kpl)

Toimenpide	Määrä	Osuus
Kuntalaisten neuvonta ym.	62	15,1 %
Sisälämpötila	56	13,7 %
Henkilöstön ohjeistus ym.	52	12,7 %
Valaistus	45	11,0 %
IV-säädot	35	8,5 %
Muu toimenpide	31	7,6 %
Lämmityksen säädot	27	6,6 %
Investoinnit ja hankinnat	27	6,6 %
Muut ET ja UE-toimet	21	5,1 %
Kulutusseuranta	20	4,9 %
Uimahalli	17	4,1 %
Liikenne ja liikkuminen, etätyö	12	2,9 %
Veden käyttö	5	1,2 %
YHTEENSÄ	410	100,0 %

Muuta ajankohtaista

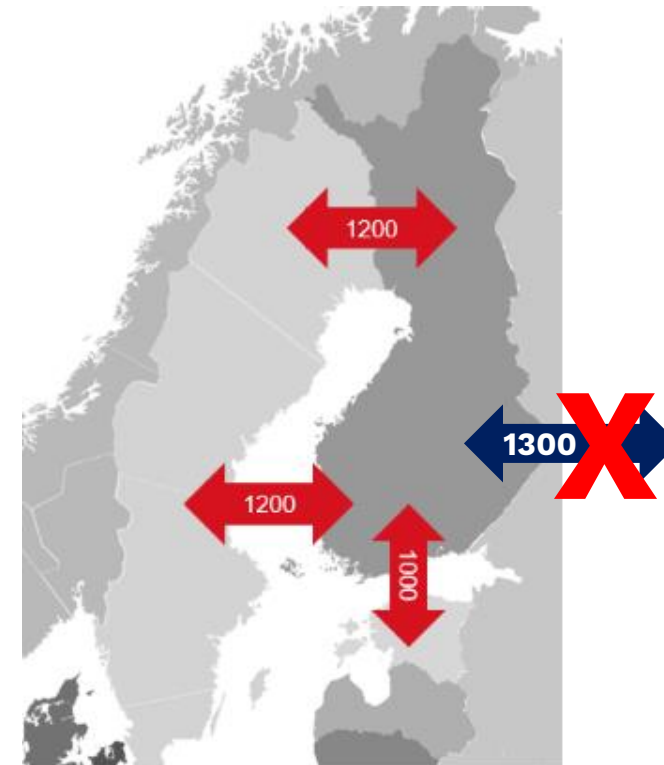
- Kaukolämmön päästölaskuri (www.klpaastolaskuri.fi)
  - Tiedot voi toimittaa maksutta kerran vuodessa, on-line-raportoinnissa pieni maksu
  - Lisätietoa: Paikallisvoima ry
- Kuntien energiaverkosto –listalle kannattaa liittyä
  - tiedonvaihtoa ja keskustelua ajankohtaisista energia-asioista jne.
  - Liittyminen: www.kuntaliitto.fi/yhdyskunta-tekniikka-ja-ymparisto-sahkopostilistat
- Tietoa saatavilla energiatehokkuudesta ja rahoituslähteistä
  - Talotekniikan viestintäfoorumi, Kestävän rahoituksen tietopalvelu
- Astetta alemmas –kampanja jatkuu (Energiansäästöviikko, 9. – 15.10.)
  - Ilmoittautuminen alkanut, kuntia kannustetaan mukaan
  - Linkki: https://www.astettaalemmas.fi/ilmoittaudu_mukaan

Sähkön riittävyys talvella 2023-2024 näyttää hyvältä

- **Kotimainen kapasiteetti: 12 800 MW**
- Tehoreservi: 600 MW
- Arvioitu huippukulutus: 14 300 MW
  - Keskiarvo 2008-2023: 13 900 MW
- Kotimaan tehotase, netto: -1 500 MW

- **Tuontikapasiteetti 3 400 MW**
  - Ruotsista 2 400 MW
  - Virosta 1 000 MW
  - Venäjältä 0 MW

- **Energiansäästöä opittua kannattaa soveltaa edelleen ensi talvena**

www.fingrid.fi – arvio sähkön riittävydestä talvella 2022/23

Lähde: Fingrid 7.9.2023

FINGRID

Kuntaliitto lähtee mukaan Astetta alemmas –kampanjaan kaudelle 2023-24

Toimet kuntien suuntaan

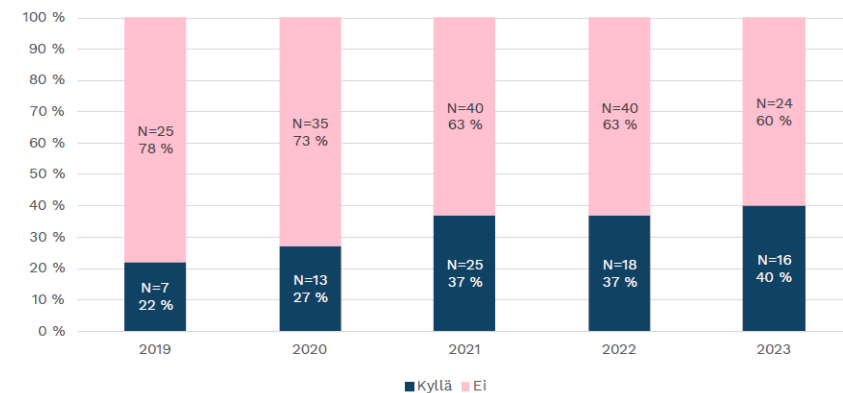
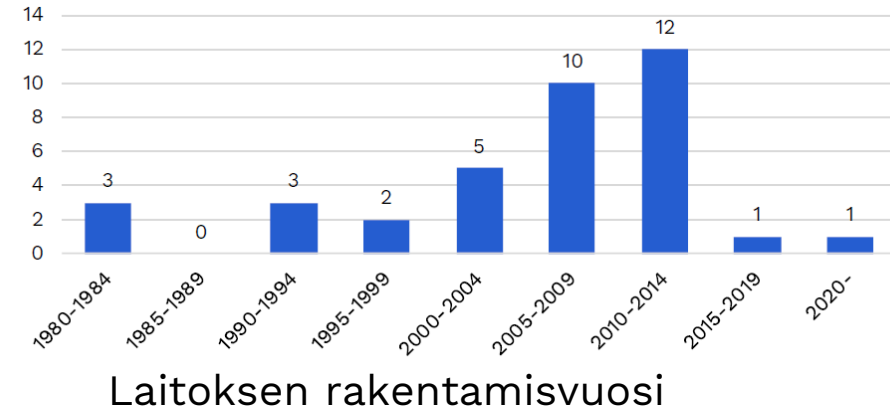
- *Kannustamme kuntia*
  - *energiansäästöön ja uusiutuvan energian käyttöön*
  - *energian kulutushuippujen tasaamiseen*
  - *Astetta Alemmas - kampanjaan liittymiseen kaudelle 2023-2024*
- *Tuemme kuntien toimintakykyä energiajakelun häiriöihin varautumisessa*

Kuntaliiton omat toimet

1. *Ohjeistamme Kuntaliiton henkilöstöä energiansäästötoimista.*
2. *Kuntatalossa tehdään ylimääräinen energiansäästötoimien tarkastuskierrros.*
3. *Kuntatalon huonelämpötilaa lasketaan 1–2 asteella lämmityskauden ajaksi.*

Pienet lämpölaitokset: kunnossapitoon ja varautumiseen huomiota

- Kuntaomisteisuus yleisintä (78 %), useimmiten OY-muotoinen (77 %)
- Laitokset ikääntyvät, systemaattisen kunnossapidon merkitys kasvaa
  - Kunnossapitosuunnitelmia on tehty, mutta suurimmalla osalla niitä ei ole
- Varautumisessa kohentamisen varaa
  - Varautumissuunnitelmia on tehty, mutta sisällössä lienee kirjavuutta
  - Pienten lämpölaitosten malliraportti (HVK) helpottaa kattavan varautumissuunnitelman laatimista

Lähde: Tietoa pienistä lämpölaitoksista (2023)

Kunnossapitosuunnitelma käytössä

Energiatehokkuutta talotekniikan fiksulla käytöllä ja ylläpidolla

Talotekniikan viestintäfoorumi

- Rakennusten omistajille ja ylläpidosta vastaaville on tarjolla ajantasaista tietoa siitä, miten rakennusten energiatehokkuutta on mahdollista parantaa säätämällä **lämmitys-, ilmanvaihto- ja ilmastointijärjestelmät** oikein sekä pitämällä järjestelmät kunnossa.
- Tietoa on tarjolla niin pientaloista, rivi- ja kerrostaloista kuin palvelurakennuksista.
- Ota vinkit ja ohjeet käyttöön ja tehosta kiinteistöjenne energiatehokkuutta sekä viihtyvyyttä!

Viestintäfoorumi:

Bioenergia ry, Energiateollisuus ry, Helen Oy, Isännöintiliitto ry, Lämmitysenergia Yhdistys ry, Nuohousalan Keskusliitto ry, RAKLI ry, Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry, Sisäilmayhdistys ry, Suomen Kiinteistöliitto ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kylmäliikkeiden Liitto ry, Suomen lämpöpumppuyhdistys SULPU ry, Suomen LVI-liitto SuLVI ry, Suomen Omakotiliitto ry, Talotekninen teollisuus ja kauppa ry, VVS Föreningen i Finland rf (VSF).

Foorumin toimintaa koordinoi Motiva ja työn mahdollistaa ympäristöministeriö.

Talot
kuntoon!

www.motiva.fi

Hyvää aineistoa, vinkkejä ja ohjeita löydät osoitteesta:
www.motiva.fi/talotekniikanviestintafoorumi

Seuraa tägejämme:

#talotekniikanviestintafoorumi

#talotkuntoon

#toimivatalotekniikka

Tehostetulla viestinnällä ja neuvonnalla toimeenpannaan kansallisesti EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiiviä. Suomessa direktiivin velvoitteet on päätetty toteuttaa jatkamalla ja laajentamalla vapaaehtoista neuvontamenettelyä pakollisten järjestelmien energiatehokkuustarkastusten sijaan.

KETS-yhdyshenkilöpaivat 2023

Esimerkki palvelurakennusten syystoimenpiteistä

Syksy

- Ilmanvaihdon LTO-järjestelmän tarkastus
- Lämmityksen kesäsulun avaus
- Patterien termostaattien toimivuuden tarkastus
- Ilmanvaihdon/-koneen talviasetukset, ja suodattimien vaihto
- Ulkovaistuksen kunnan tarkastus
- Paisunta-astian esipaineen tarkastus
- Sulanapitojärjestelmän asetusarvojen tarkastus
- Kulutusseuranta: lämpö, sähkö ja vesi (jatkuva)

 Motiva

Kestävän rahoituksen tietopalvelu ja pyöreä pöytä

Tietoa energiatehokkuuden ja korjausrakentamisen rahoituksesta kunnille ja yrityksille

Kestävän rahoituksen tietopalvelu ja pyöreä pöytä -hanke 1.10.2021 – 30.9.2024

- Hankkeen rahoittajia ovat ympäristö-ministeriö, Energiavirasto, Suomen Kuntaliitto ja Kaupan liitto.
- Mukana ovat myös Elinkeinoelämän Keskusliitto, RAKLI ja Suomen Yrittäjät.
- Työtä vetää ja koordinoi Motiva Oy.
  - Tiimissä mukana Kirsi-Maaria Forssell, Anna Sahiluoma, Susanna Suomalainen ja Marjo Savinainen.
- **Lisätietoa:**
  - www.motiva.fi/kestavarahoitus
  - www.motiva.fi/rahoituksentietopalvelu
  - www.motiva.fi/rahoituksentilannesaa

Rahoituksen tietopalvelu kokoaa ajantasaista ja helposti lähestyttävää tietoa yrityksille ja kunnille suunnatuista eri tuki- ja rahoitusratkaisuista erityisesti energiatehokkuuteen ja korjausrakentamiseen liittyen.

Pyöreä pöytä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Tavoitteena on jakaa tietoa ja hyviä esimerkkejä rahoitusinstrumenteista sekä käydä keskustelua eri toimialojen välillä liittyen rahoituksen tarpeisiin, haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

- Seuraava tilaisuus: 21.9.2023
www.motiva.fi/ajankohtaista/tapahtumat

Rahoituksen tilannesää on neljä kertaa vuodessa julkaistava kooste tarjolla olevista tuki- ja rahoitusmahdollisuuksista. Tilattavissa.

Kestävä rahoitus
TIETOPALVELU

Rahoituksen tietopalvelu

Rahoituksen tietopalvelu kokoaa ajantasaista ja helposti lähestyttävää tietoa yrityksille ja kunnille suunnatuista eri tuki- ja rahoitusratkaisuista erityisesti energiatehokkuuteen ja korjausrakentamiseen liittyen.

Käy tutustumassa palveluun:

www.motiva.fi/rahoituksentietopalvelu

Rahoitusmuoto:	Rahoituksen kohde
Kaikki muodot	Kaikki kohteet
Rahoituksen hakija	Rahoituksen tarjoaja
Kaikki hakijat	Kaikki tarjoajat
HAE	

→ Öljy- ja kaasulämmityksestä luopuminen (ARA)

Rahoitusmuoto	Avustus/Tuki
Tiivistelmä	Avustus kuntien omistamien kiinteistöjen öljy- ja maakaasulämmitysjärjestelmän poistamiseen ja muuttamiseen muihin lämmitysmuotoihin.
Hakuaika	Jatkuva
Rahoituksen kohde	Investointi
Rahoituksen hakija	Kunta, Kuntayhtymä, Kunnallinen liikelaitos, Seurakunta, Seurakuntayhtymä
Rahoituksen tarjoaja	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA

Yhteenveto

Yhteenveto

- EU:n 55-valmiuspaketti ja REPowerEU tuomassa lisää velvoitteita
  - Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) EU-tason neuvottelut vielä kesken
  - Kansallinen toimeenpano 2023-2025
- Energiasiirtymän julkinen tuki uhkaa pienentyä (VM:n budjettiesitys)
  - Kuntien öljylämmityksestä luopumisen avustusrahaa jäljellä (käytettävä viim. 2025)
- Tietoa tarjolla energiatehokkuudesta ja rahoitusmahdollisuuksista
  - Talotekniikan viestintäfoorumi: tietoa lämmitys-, ilmanvaihto- ja ilmanvaihtojärjestelmien oikeaan käyttöön ja huoltoon
  - Kestävän rahoituksen tietopalvelu: ajantasaista tietoa rahoitusmahdollisuuksista
- Myös pienten lämpölaitosten kunnossapitoon ja varautumiseen huomiota
- Talven 2023-24 sähkön toimitusvarmuus näyttää hyvältä, mutta energiatehokkuustyötä kannattaa jatkaa

Kiitos!

Vesa Peltola

P. 09 771 2054

vesa.peltola@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

The background is an abstract composition of paint splatters and brushstrokes. A large, bright yellow area dominates the right side, transitioning into white and light yellow. On the left, there are diagonal bands of blue and red, with smaller splatters of these colors scattered throughout the white and yellow areas. The overall effect is dynamic and textured.

KUNTA LIITTO